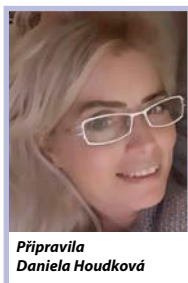


■ Dobíjecí sílnice ve Švédsku	str. 2
■ Ze zápisníku M. Novotného	str. 2
■ Odbory a ekonomika	str. 3
■ Volby do ZP MV ČR 211	str. 5
■ Vedení NeRV informuje	str. 6
■ SON	str. 7
■ O zdraví...	str. 8
■ Tip na výlet i dovolenou	str. 10
■ Dálniční známky zdraží	str. 12
■ Nabídka kalendářů	str. 12
■ Blahopřejeme	str. 12

Na jednání Ústředí OSŽ spustily rozsáhlou diskuzi informace z jednání Tripartity



Připravila
Daniela Houdková

Dne 16. května proběhlo v domě Bohemika jednání Ústředí OSŽ, které moderoval předseda Odborového sdružení železničářů Mgr. Martin Malý.

Ten v průběhu jednání podal mimo jiné důležité informace z jednání předsednictva ASO a Tripartity, které se zabývaly především projednáváním vládou prezentovaného návrhu ozdravného balíčku veřejných financí (bližší jsou informace na www.osz.org).

ASO neodmítá vládou představený balíček navrhovaných opatření na konsolidaci veřejných financí jako celek s tím, že o případných úpravách či doladění většiny navržených opatření je možné rozumně jednat v rámci standardních připomínkových řízení, která ke všem těmto úpravám právních předpisů budou probíhat. Některé v balíčku navržené změny jsou však pro odbory zásadně nepřijatelné, například zrušení daňového zvýhodnění zaměstnaneckých benefitů nebo zrušení možnosti odpočtu členských příspěvků od základu daně.

Předsednictvo ASO s ohledem na tyto skutečnosti na jednání ze dne 15. 5. 2023 nevyhlásilo stávkovou pohotovost, vyzývá však všechny odborové svazy ke spolupráci při projednávání návrhů legislativních změn, které bude vláda pro realizaci představeného ozdravného balíčku předkládat do připomínkového řízení.

Ústředí OSŽ se po těchto informacích předsedy Martina Malého následně v diskuzi zabývalo hlavními body navrženého vládního balíčku s tím, že závěrem přijalo následující usnesení:

Ústředí OSŽ zásadně nesouhlasí s vládními návrhy:

— zrušení daňového osvobození poplatníka při čerpání nepeněžních zaměstnaneckých benefitů,



Místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková na jednání Představenstva OSŽ, které se konalo 16. května
Foto: Daniela Houdková

— zrušení možnosti odpočtu uhrazených členských příspěvků odborové organizaci od daňového základu poplatníka,

— změny v oblasti tvorby FKSP a jeho využití

a současně zmocňuje Představenstvo OSŽ k realizaci všech potřebných kroků pro zabránění realizace těchto vládních návrhů.

Pokud se týká ostatních návrhů vládního balíčku, bude OSŽ v rámci připomínkových řízení uplatňovat připomínky ve prospěch zaměstnanců, přičemž zvýšenou pozornost bude věnovat návrhům důchodové reformy se zaměřením na problematiku dřívějšího odchodu do důchodu zatížených profesí.

V rámci podávaných informací ze zásadních jednání vystoupila místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně NeRV OSŽ Bc. Renata Dousková, která informovala o krocích v nově vzniklé základní organizaci na základní škole ve Františkových Lázních. K následnému setkání dojde 24. května, kde se budou projednávat další podrobnosti vedoucí k tomu, aby členská základna správně fungovala.

Zajímavou informací byl postoj dvou společností, a to RYKO Děčín a CZ LOKO, které zareagovaly na zdražování cen energií vytvořením vlastních zdrojů jako například solární panely. Tyto dvě velké opravárenské společnosti stejně jako ČD bojují s nedostatkem zaměstnanců, a to i těch potencialních, kteří zatím studují na školách, s čímž je spojena i kategorizace zaměstnání, která spadají do rizikových skupin, a tím i do zařazení profesí, které by mohly odejít do předčasného důchodu bez krácení.

Z jednání RHSD pro zdravotníky, které proběhlo začátkem května, vyplynula velká nespokojenost jak pacientů, tak i personálu se současným stavem ve zdravotnictví. Ministerstvo zdravotnictví se touto problematikou zabývá, ale nároky poskytovatelů zdravotní péče i uživatelů jsou stále vyšší a pojišťovny je vždy nedokáží pokrýt.

Poslední informací Bc. Renaty Douskové byla zpráva z Dopravního zdravotnictví, které chystá začátkem června jednání Dozorčí rady. ■

ŠVÉDSKO V ROCE 2025 OTEVŘE PRVNÍ SILNICI S DOBÍJENÍM ZA JÍZDY

Nejnovější titulek ze světa motorismu nás informuje, že Švédsko v roce 2025 otevře první trvale elektrifikovaný úsek silnice na světě. Ten umožní elektromobily dobíjet za jízdy, což zvýší dojezd mezi zastávkami u nabíjecí stanice, ovšem za předpokladu, že na tuto technologii budou elektromobily připraveny

Vybraná dálnice je E20, která se nachází mezi velkými švédskými městy Stockholmem, Göteborgem a Malmö. Bude to první větší část plánu, který předpokládá, že přes 3000 kilometrů švédských silnic dostane technologii dobíjení za jízdy.

Švédsko, které je průkopníkem v testování elektrifikovaných silnic již vyzkoušelo tři řešení. V roce 2016 byl otevřen dvoukilometrový úsek silnice ve středním Švédsku, který používal nadzemní elektrické vedení, které umožnilo nákladním vozidlům dobíjet pomocí pantografů – podobně jako elektrický vlak nebo tramvaj.

Později 1,6kilometrový úsek silnice byl elektrifikován pomocí nabíjecích cívek umístěných pod asfaltem. V roce 2018 společnost Trafikverket představila první nabíjecí kolejnici na světě na úseku dlouhém dva kilometry, která umožnila elektrickým nákladním vozům spustit pohyblivé rameno, které nabralo energii.

Zatímco použití nadzemního elektrického vedení je výhradně pro nákladní vozidla, indukční systém pod silnicí by mohly využít i osobní auta, pokud ovšem automobilky na tuto technologii přistoupí.

Poznámka:

V České republice se prý v roce 2024 otevře dalších sto kilometrů dálnic. No, věřme, nevěřme... i kdyby k tomu došlo, určitě ani jeden z nich nebude mít žádné dobíjení – natož za jízdy.

R.D.

Ze zápisníku Miroslava Novotného, čestného člena NeRV OSŽ

ODBORÁŘI VYSTÁVKOVALI NEJVĚTŠÍ BALÍK V POVÁLEČNÉM NĚMECKU, ZÁTĚŽ PADNE NA OBCE

Před poslední fází kolektivního vyjednávání o mzdách spustili odboráři ve veřejných službách v Německu plošnou celoněmeckou výstražnou stávku, která blokovala dopravu v mnoha spolkových zemích

Ekonomické riziko pro celou veřejnou správu a německou ekonomiku. Dvě odlišná hodnocení kompromisu při jednání o platech mezi odboráři veřejných služeb na jedné straně a obcemi, místními zemskými vládami a spolkovým kabinetem na straně druhé. A obě tvrzení jsou zřejmě víceméně pravdivá a platí zároveň. Vyrovnání inflace a sociální smír dostaly přednost před úspornou ekonomickou racionalitou.

Vyjednat se musí umět. Němečtí odboráři ve veřejných službách, kteří zastupují čtyři miliony lidí po celém Německu, to zjevně umějí. Před poslední fází kolektivního vyjednávání o mzdách spustili plošnou celoněmeckou výstražnou stávku, která blokovala dopravu v mnoha spolkových zemích, což přesvědčilo sociální partnery a politiky o tom, že budou muset přidat víc, než původně chtěli. Nepomohla ani námitka, že stávka byla víceméně nelegální, protože byla vyhlášena v průběhu stále ještě nedokončeného jednání o kolektivní smlouvě, což zákon považuje za nepřijatelný nátlak.

Němci se bojí chaosu, nechťejí zvyšovat sociální napětí ve společnosti, následovat v protahování stávek třeba Francii nebo Británii, a tak lidé ve veřejných službách (úředníci a všichni, kdo spadají do státních služeb) dostali nakonec přidáno nejvíce od vzniku nového Německa v roce 1949.

Nejslabší místo dohody: většinu peněz dají obce

Na vyrovnání růstu mezd s inflací půjde

přes 17 miliard eur, spolková vláda dá na navýšení mezd v této oblasti čtyři a půl miliardy, zbytek se bude platit z místních rozpočtů, což je podle ekonomů a liberálních politiků nejslabší místo dohody. Už dnes se řada obcí potýká s nedostatkem peněz na veřejné služby. Německý institut pro ekonomický výzkum DIW dokonce uvádí, že každá třetí obec v Německu má problém obstarat pro veřejnost to, co má běžný obecní úřad vykonávat a zajišťovat. Tato krize státní správy a služby se podle ekonomů může nyní ještě zhoršit. Obce a města podle těch největších kritiků nebudou mít peníze na další potřebné investice, což zhorší fungování obecních služeb.

Žádný zelený zázrak. Konec německého jádra je problémem pro celou Evropu

Ekonomové v diskusích v médiích upozorňovali i na to, že obce tuto nepřijemnou „zátěž“ budou muset nějak v rozpočtech příjmově nahradit. Dá se tedy podle nich očekávat, že se navýší místní daňové příjmy, respektive některé místní správní a jiné poplatky, které mohou zvýšit příjmy obecních rozpočtů. Nejdražší mzdová dohoda všech dob, která tvrdě zasáhne místní úřady, které jsou již dnes v obtížné finanční situaci. Na takové zvýšení mezd dnes Německo prostě nemá zdroje. Podle ministerstva práce a sociálních věcí to ale není pravda.

Další z rizik inflačního vývoje

Jiní ekonomové, varují před tím, že tak masivní zvýšení mezd, které se týká desetiny praceschopných lidí v Německu, může mít důsledky pro celou německou, potažmo pak evropskou ekonomiku. Zda se u odborů ve veřejné službě budou inspirovat i odboráři ve velkých soukromých firmách a tím

KOLEKTIVNÍ VYJEDNÁVÁNÍ O MZDÁCH



se odstartuje „cenově-mzdová spirála“, jak zní tradiční mantra ekonomických analytiků, se ukáže až za rok. Evropská centrální banka každopádně musí toto zvýšení zařadit mezi rizika dalšího inflačního vývoje.

Minimální mzda 2023 v Česku:

Kolik aktuálně činí a jak je to v zahraničí

Čerstvá odborářská výhra v Německu nabízí zajímavé srovnání s Českou republikou, kde státní zaměstnanci dostali přidáno dvě, pět, ale i 10 procent, přičemž inflace přesahuje 15 procent. V Německu je inflace už pod osmi procenty a dohodnutá výše mzdových kompenzací se pohybuje mezi osmi a šestnácti procenty.

Přidávání začne za rok

Navýšení ale proběhne až příští rok! Nová kolektivní smlouva slibuje, že od března příštího roku dostane každý zaměstnanec ve veřejné službě v základu o 200 eur víc. Sazba se ale bude postupně zvyšovat o 5,5 procenta až na hranici 340 eur měsíčně. Dohoda mezi obcemi, státem a odbory ve veřejné službě má trvat dva roky. Potom se smlouva znovu otevře a poměří především s vývojem inflace. Nová dohoda je nejvýhodnější pro ty, kdo mají nízké mzdy. Ti dostanou přidáno na horní hranici nové kolektivní smlouvy, tedy šestnáct procent. Momentálně se tarifní mzdy pohybují na této nejnižší úrovni služby mezi 1800 až 2200 eury. Střední tarifní třídy sahají až ke 3500 eur. Nejvyšší příjmové tarify, které se šplhají až k 5400 eur, dostanou přidáno nejméně. V průměru by si každý zaměstnanec měl přijít až na jedenáct procent navíc.



PODLE SMĚRNICE EU MUSÍ ČESKO ZAJISTIT VÍCE KOLEKTIVNÍCH SMLUV

Podle evropské směrnice je cestou k přiměřené minimální mzdě kolektivní vyjednávání o výplatách.

Do dvou let by se měl v Česku dramaticky zvýšit podíl pracovních úvazků navázaných na kolektivní smlouvy. V roce 2022 schválená evropská směrnice mluví až o 80 procentech úvazků, Češi teď nejsou ani na polovině. U zaměstnanců s nízkou kvalifikací a u žen existuje předpoklad, že budou pobírat tito zaměstnanci pouze minimální mzdu. Ta zpravidla není dostatečným příjmem pro překonání hranice chudoby. Toto by se mělo do dvou let změnit, protože Evropská směrnice ukládá členským zemím včetně ČR tento stav napravit, a to dvěma směry. První směr se týká stanovení přiměřené minimální mzdy a druhý směr je navýšení pracovních úvazků, kde jsou výplaty peněz v návaznosti na kolektivní vyjednávání.

Konkrétně podle OECD vykázala v roce 2019 Česká republika podíl 34,7% úvazků pod vlivem kolektivního vyjednávání. Pro srovnání, Polsko

mělo tento podíl 13,4%, Rakousko naopak 98% a Německo mělo před pěti lety 54% takových zaměstnaneckých smluv.

V Evropské směrnici se zdůrazňuje, že kolektivní vyjednávání je pro ochranu zaměstnanců formou přiměřené minimální mzdy zásadní, a vysvětluje se, že země s vysokým podílem kolektivních smluv vykazují obvykle nižší podíl pracovníků s nízkými mzdami, nižší mzdovou nerovnost a na druhou stranu vyšší minimální mzdy.

Evropská směrnice nabízí dva způsoby, jak stanovit přiměřeně vysokou minimální mzdu. Bud jako 60% mediánu hrubé mzdy, nebo jako polovinu průměrné mzdy.

Pokud by se bral v potaz právě druhý způsob výpočtu, pak v Česku loni stanovená minimální mzda zaostávala za tou přiměřenou o necelé čtyři tisíce korun.

Příčemž existuje výpočet minimální důstojné mzdy pro rok 2022 a tou je částka 40 912 Kč a pro Prahu 42 776 Kč. Pod hranicí minimální mzdy

je 63% zaměstnanců, v Praze 48%.

Zavedení navrhovaného mechanismu do české legislativy bude vyžadovat změnu zákoníku práce, a proto MPSV připravuje návrh novely, která bude v souladu s požadavky evropského práva. Lhůta pro implementaci směrnice je stanovena na konec roku 2024.

MPSV současně začalo pracovat na podpoře kolektivního vyjednávání, které by mělo vést k dosažení shody na jeho podobě, se sociálními partnery. Toto je plán MPSV, ale k jednání se sociálními partnery zatím nedošlo. V ČR se kolektivně vyjednává na úrovni jednotlivých podniků, zatímco v Německu se vyjednává na sektorové úrovni. Zůstává otázka, zda je tento způsob kolektivní vyjednávání vhodný pro zaměstnance v České republice a skutečně tato změna přinese zaměstnancům vyšší mzdy?



Zákoník práce dozná velkých změn

NOVELA PŘINÁŠÍ MIMO JINÉ ZMĚNY V OBLASTI PRACÍ NA DOHODY, BLIŽŠÍ ÚPRAVU HOME OFFICE NEBO ROZŠÍŘENÍ INFORMAČNÍ POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE

Návrh novely zákoníku práce reaguje mimo jiné na dvě evropské směrnice – směrnici o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách a směrnici o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů.

Podle informací z Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) počítá novela s dělenou účinností. Platnost bude záviset na legislativním procesu, výjimkou však jsou ustanovení o nároku na dovolenou pro „dohodáře“, která podle návrhu nabývají účinnosti 1. ledna 2024.

Zásadní úprava čeká práce na dohody, tedy dohodu o provedení práce (DPP) a dohodu o pracovní činnosti (DPC). Podle dosud platné právní úpravy nemají zaměstnanci pracující na dohody nárok na dovolenou, neuplatňuje se u nich nárok na příplatky ani úprava o překážkách v práci. Je možné se na tomto ve prospěch zaměstnance dohodnout, nicméně v praxi se takový postup v podstatě nepoužívá.

Novela zákoníku práce přináší dohodářům mnoho podstatných změn. Budou mít například za určitých podmínek nárok na dovolenou, na ošetřovné i na některé příplatky (např. za práci v noci, o svátcích apod.), stejně tak na využití překážek v práci na straně zaměstnance (např. návštěva lékaře apod.).

Novela přináší i další změny:

➔ zaměstnavatel bude muset zaměstnanci písemně rozvrhovat týdenní pracovní dobu podobně, jak je to i u zaměstnanců v pracovním poměru,

➔ za určených okolností bude zaměstnanec dále oprávněn požadovat po zaměstnavateli písemné odůvodnění výpovědi z DPP/DPC a také bude moci žádat o přechod do pracovního poměru (pokud v předchozích 12 měsících právní vztahy založené dohodami trvaly po dobu nejméně 180 dnů) s tím, že zaměstnavatel bude povinen poskytnout odůvodněnou písemnou odpověď.

Dnes už oblíbený benefit – práce z domova, tzv. home office – se v době pandemie koronaviru stal v mnoha firmách nezbytným způsobem vykonávání práce. Někteří zaměstnavatelé umožňují svým pracovníkům pracovat na dálku i v současnosti. Zaměstnanci si však home office nyní nárokovat nemohou a zaměstnavatel ani nemusí své rozhodnutí o (ne) povolení práce z domova zdůvodňovat, a to ani ve vztahu k rodičům nebo dalším pečující osobám.

Dohodu o výkonu práce z domova mohou obě strany nyní uzavřít i ústně či ji kombinovat s vnitřním předpisem. Novela však v tomto směru přináší změnu spočívající v tom, že dohodu o výkonu práce na dálku mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem bude nutné uzavřít v písemné formě (nestačí tak úprava ve vnitřním předpisu), přičemž nejsou stanoveny povinné náležitosti této smlouvy.

Z novely vyplývá i možnost hradit zaměstnanci náhrady na práci z domova.

Zaměstnavatel bude mít také možnost ve zvláštních případech zaměstnanci práci nařídít.

Délka směny při práci z domova nebude moci přesáhnout 12 hodin, pokud se strany dohodnou na tom, že si zaměstnanec bude sám rozvrhovat pracovní dobu.

Novela zákoníku práce přináší změny i v oblasti elektronizace. Pracovní smlouvy, stejně tak dohody, bude možné uzavírat elektronicky. Od takto uzavřených smluv či dohod nebo jejich změn bude moci zaměstnanec odstoupit do sedmi dnů, pokud nebylo započato s prací.

Elektronicky bude možné doručit i další důležité dokumenty, např. výpověď.

Novela zákoníku práce přináší také rozšíření informačních povinností zaměstnavatele při vzniku pracovněprávního vztahu. Zaměstnanec musí být nově písemně informován například o době trvání a podmínkách zkušební doby, o přestávkách a odpočinku, o týdenní pracovní době, o poskytovaném odborném rozvoji apod. Tyto informace musí obdržet do sedmi dnů od vzniku pracovněprávního vztahu.

Pokud bude informování probíhat elektronicky, musí mít zaměstnanec možnost si informace uložit nebo vytisknout a zaměstnavatel musí zároveň doložit předání těchto informací.

Nově bude rovněž nutná písemná žádost o čerpání rodičovské dovolené s uvedením plánované doby trvání (začátek a konec) zpravidla alespoň 30 dní před nástupem.



Ideální kandidáti došli, firmy musí dát příležitost i starším

JE POTŘEBA OTEVŘÍT TÉMA PROGRESIVNÍHO ZDANĚNÍ, INFLACE DOPADÁ DISPROPORČNĚ VÝRAZNĚ VÍCE NA NÍZKOPŘÍJMOVÉ SKUPINY A ROZHODNĚ TO TEĎ NEJSME SCHOPNI KOMPENZOVAT ANI NA STRANĚ FIREM JENOM PŘES RŮST MEZD

Firmy v Česku současnou situaci relativně zvládají. Dlouhodobě na ně ale začnou dopadat problémy související mimo jiné s nevyhnutelnou restrukturalizací ekonomiky. Zaměstnavatelé i zaměstnanci se musejí smířit s tím, že někde bude poptávka po práci dlouhodobě klesat, protože to prostě není udržitelné vzhledem ke geopolitické změně, která se odehrála.

Navzdory tomu, co všechno se děje v ekonomice v důsledku pandemie i současné války a s ní souvisejících ekonomických důsledků, to firmy zvládají nadmíru dobře. Současná data ukazují mírné zpomalení na pracovním trhu, ale rozhodně není tak výrazné, a tak okamžité a rychlé, jak představitelé různých institucí, analytici a další předpokládali ještě před pár měsíci nebo týdny. Ukazuje se, že to vlastně firmy možná i kvůli pandemii a tomu, že už se tři roky musí přizpůsobovat relativně nenadálým okolnostem do značné míry zasahujícím do jejich provozu, zvládají vlastně čím dál tím lépe – dochází k průběžnému výraznému „otužování“ zaměstnavatelů, jejichž adaptabilita se zvyšuje.

Na druhou stranu, a to je dobré a férové říci, pořád se bavíme o přeživších. Za poslední tři roky jsme viděli razantní úbytek počtu malých firem s českými vlastníky, subjektů, které zaměstnávají třeba do deseti zaměstnanců. Podnikatelské podhoubí, z něhož vyrůstají větší firmy, které tady potom zaměstnávají spoustu lidí, se zmenšilo, což je dlouhodobě určitě velký problém. Každopádně firmy, které dosud situaci zvládly, vidí současné okolnosti optimističtěji, a i to reálně zvládají lépe.

Takřka osmdesát procent firem s více než deseti zaměstnanci i nyní pokračuje v nábore, přinejmenším co se náhrad za odchody kolegů týče, byť zhruba čtvrtina firem nabírá opatrněji než před rokem. A v segmentu firem s více než 250 zaměstnanci jich 23 procent pro letošní rok plánuje nárůst celkového počtu zaměstnanců, devatenáct procent očekává pokles – v obou případech jde ale nejběžněji o změnu počtu lidí do pěti procent celkového stavu.

Z aktuálních dat ze dvou souběžných průzkumů ministerstva práce a sociálních věcí jednoznačně vyplývá, že přestože firmy do jisté míry musejí kvůli rostoucím nákladům šetřit, snaží se prozatím vyhnout výraznějším úsporám „na lidech“. V tomto směru se nejspíše poučily z předchozí covidové lekce, kdy v části firem docházelo k rychlým rázným škrtům, včetně výraznějšího propouštění – a při následném oživení měly dané firmy obrovský

problém nabrat lidi zpátky. Tomu se nyní snaží většina vyhnout, zejména co se klíčových pozic týče.

Firmy hledají jisté úspory, především na vstupech. Co se energií, surovin a komponent týče, podstatná část jich řeší lepší hospodaření se skladovými zásobami. Potažmo škrtají v některých externích nákladech, jako je marketing, správa vozového parku nebo investice do vybavení kanceláří. V posledních měsících jsme viděli také jisté zpomalení celkové náborové potřeby. To dokonce lehce zrychluje, ale pořád se bavíme spíše o návratu na čísla před covidem, na úroveň zhruba roku 2019. V posledních měsících roku 2022 jsme evidovali pokles počtu obsazovaných pozic na pracovních portálech meziročně o patnáct až dvacet procent, ovšem předtím byla poptávka zaměstnavatelů po posílách mimořádně vypjatá – zejména na jaře 2022 prakticky nejvyšší v historii samostatné ČR. Za jednotlivé kvartály se přes pracovní portály řádově obsazuje sto tisíc unikátních pracovních pozic, k podobným datům dochází i statistický úřad.

Kdo jsou noví nezaměstnaní?

Největší skupina kandidátů jsou stále ti, kteří i teď dobrovolně práci mění. Přibývají ale meziročně kandidáti, jimž typicky nebyla prodloužena smlouva, řádově asi patnáct procent. Tlak na nedostatek zaměstnanců tedy už není tak velký, na části pozic si firmy mohou trochu i vybírat, zejména pokud jde o pozice s nejnižší kvalifikací.

Vidíme ale rozevírající se nůžky, protože lidé se bojí práci měnit, současné okolnosti tomu příliš nepřejí. Změna práce je krok do nejistoty, a byť ochota měnit práci malinko roste, za současných okolností stále není příliš velká. Ukazuje se, že firmy trápí nedostatek specialistů, což bude velmi pravděpodobně pokračovat i po celý letošní rok. Ti lidé jsou mimořádně žádaní a chybí tady dlouhodobě – jde o strukturální problém. Máme tady desítky tisíc neobsazených na znalosti náročných pozic specialistů, obzvláště s technickým vzděláním, digitální pozice, inženýrské profese, kde nás navíc tlačí demografie, stárnutí populace, úbytek lidí kvůli odchodu do důchodu a podobně. Tito lidé extrémně scházejí a scházet budou i v dalších letech.

Kdo může naopak práci ztratit?

Je to pomalu rostoucí skupina lidí. Mají třeba základní nebo nižší kvalifikaci, pracovali v různých podpůrných činnostech v administrativě nebo provozu a mohou teď mít větší problém

snadno naskočit do jiného zaměstnání, protože v místě, kde žijí, po nich poptávka není. Propustnost trhu co do rekvalifikací a změny zaměření je bohužel stále dost malá.

Není to ani tak o neschopnosti nebo neochotě se něco naučit. Lidé už i díky covidu chápou, že se občas musí posunout do jiného zaměření. Ochota je velká, obzvláště když z toho kouká zajímavější, dlouhodobě perspektivnější uplatnění, ale ochota firem dávat příležitost rozjet druhou kariéru u lidí ve středním vyšším věku, když si doplnili kvalifikaci nebo se úplně rekvalifikovali, je relativně malá. Navzdory tomu, že firmám zoufale chybí lidi na specializovaných pozicích, dávají málo příležitostí naskočit na stáž nebo praxi nově rekvalifikovaným lidem, zejména když jsou ve vyšším věku. Pořád doufají, že nabudou dokonale připravené kandidáty na pozice tak, jak jsou definované tady a teď, přestože takoví kandidáti na trhu už dávno došli, nejsou a kvůli demografickému vývoji prostě nebudou. Ten nás tlačí a dalších deset, patnáct let ještě bude tlačít ke zdi.

Firmy budou letos s náborem opatrné. Omezená poptávka se dotkne hlavně průmyslu.

V čem konkrétně musí firmy změnit svůj přístup?

Určitě je to o investicích do vzdělávání. To už je ve firmách i díky covidu hodně rozjeté, investice se v posledních třech letech navyšovaly a čtyřicet tři procent firem plánuje investice do vzdělávání během následujících dvou let dále zvyšovat. Víc to skřípe hlavně ve struktuře vzdělání. Dnes podniky řeší spíše povinné věci tak, aby se práce dělala procesně správně. Povinné plošné vzdělávání pořád převažuje, málo se využívá vzdělávání pro rozvoj potenciálu a cílený posun lidí na zajímavější pozice.

I lidé, kteří se sami rádi něco nového učí, narážejí na neschopnost se ve firmách posunout, ať už tedy jako stávající zaměstnanci, anebo když se snaží změnit zaměření. Ochota firem nabírat na pozice, jež jsou v ekonomice žádané a dlouhodobě budou, lidi bez vhodné praxe, kteří podle nich nejsou dokonalemi kandidáty, je pořád celkem nízká. Bohužel dlouhodobě platí, že jsou tady velké předsudky vůči různým skupinám lidí počínaje věkem, pohlavím nebo související s péčí o někoho, nejčastěji to dopadá na ženy. I věková diskriminace je tady ale velmi rozjetá a přítomná, v tuto chvíli je to možná nejsilnější diskriminační důvod.

Když se vrátíme k nízkokvalifikovaným pracovníkům, ještě relativně nedávno si firmy stěžovaly na jejich nedostatek, a teď jsou jedni z nejvíce ohrožených na trhu práce.

Tady se sešly dva vlivy. Jednak u části pozic se zcela základní nebo nízkou kvalifikací opravdu pomohl příchod lidí z Ukrajiny, kteří mají status dočasné ochrany. Ten výrazně usnadnil jejich zaměstnávání v Česku. Co firmy v tomhle smyslu ohrožuje, je nejistota, jak dlouho jim tady ti lidé vydrží, ať už se sami chtějí vrátet, nebo jak se změní podmínky pro jejich zaměstnávání v horizontu třeba tří let. Vede to ke krátkodobosti, jde o okamžitou výpomoc. Jednoznačně je to i racionalizací nábora, ne propadem. Už nejsou tak přehnaná očekávání ohledně dalšího růstu, firmy jsou opatrnější, a právě na základní provozní pozice nebo pozice s nižší kvalifi-

kací to dopadá nejsilněji. Nábor se do nějaké míry tlumí, část lidí je na trhu nově dostupných. Počet dostupných kandidátů na obsazené pozice tedy mírně roste a firmy si můžou více vybírat.

Není trh u pozic se základní nebo nižší kvalifikací prostupnější?

Určitě, pracujete ve výrobě, můžete jít do logistiky nebo za pokladnu tam, kde se zrovna nabírá. U profesí s náročnou kvalifikací je to jiné, protože firmy více potřebují lidi už dobře připravené na míru konkrétním požadavkům a zároveň je tu po nich dlouhodobý hlad a je jich nedostatek. I teď v posledních průzkumech a datech vidíme, že poptávka po lidech na pozicích náročných na znalosti je dlouhodobý, setrvalý a nesnižuje se ani při současném zpomalení na trhu nebo hor-

ších očekávání ohledně hospodářských výsledků v příštím roce. Ten hlad se bude možná ještě paradoxně prohlubovat, protože se lidi bojí měnit práci, takže kandidáti nejsou tak dostupní a firmy to vlastně tlačí ještě víc.

Když funguje fluktuace, problém se v čase pořád odsouvá, firmy si lidi přetahují mezi sebou. Tenhle mechanismus ohromně prospívá celému trhu, nutí firmy efektivněji nabízet lepší podmínky, více zvažovat, jakou hodnotu práce těch lidí má. Teď tento mechanismus malinko ochabuje, protože ochota lidí do rizika změny práce jít se prostě snižuje. Paradoxně to může firmy ještě více přitlačit ke zdi a třeba se více otevřou tomu, nabrat i lidi, kteří nemají přesně požadovanou kvalifikaci, ale snaží se dostat do nového zaměření a rozjíždějí druhou profesi. ■

Vážení železničáři, zaměstnanci pojištění u Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra ČR 211, žádáme Vás o hlas pro zástupce železničářů do:

- Správní rady pro Ing. Bc. Petra Tomana, BA (Hons),
- Dozorčí rady pro Petra Štěpánka,

kteří kandidují v kategorii „Zaměstnanci a osoby bez zdanitelných příjmů“.

Informace k volbám Vám rádi zodpovíme telefonicky na těchto číslech:

- Petr Toman 604 588 588
- Petr Štěpánek 733 756 668

Volby se konají ve dnech 24.-26.5.2023

Volby do Správní rady a Dozorčí rady ZP MV ČR v roce 2023 - organizační, technické a personální zajištění, seznamy kandidátů

Informace k volbám do Správní rady a Dozorčí rady Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky

Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky, se sídlem Praha 3, Vinohrady, Vinohradská 2577/178, PSČ 130 00, IČO 47114304, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl A, vložka 7216, (dále jen „ZP MV ČR“) podle ustanovení § 10b odst. 6 zákona č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů, tímto zveřejňuje informace o způsobu volby, organizačním, technickém a personálním zabezpečení voleb a o způsobu úpravy a předání hlasovacích lístků.

I. Způsob volby

Volba členů do Správní rady a Dozorčí rady ZP MV ČR je zajištěna prezenčně.

II. Organizační, technické a personální zabezpečení voleb

ZP MV ČR organizuje volby prostřednictvím svých zaměstnanců. Průběh voleb budou zajišťovat místní volební komise. Místní volební komise budou tříčlenné a složeny ze zaměstnanců ZP MV ČR. Všechna volební místa budou vybavena volební urnou a výpočetní technikou.

Podrobné informace na www.osz.org



Ing. Bc. Petr Toman, BA (Hons)



Petr Štěpánek

Foto: Daniela Houdková



Vláda schválila novelu zákona o zaměstnanosti, kterou posiluje ochranu agenturních zaměstnanců

Vláda schválila novelu zákona o zaměstnanosti, kterou předložilo MPSV.

Návrh upravuje především problematiku související s agenturami práce. Zásadní je také ochrana samotných zaměstnanců. Díky novele dojde k omezení délky dočasného přidělení agenturního zaměstnance k uživateli na 3 roky během 5 let. V případě platební neschopnosti zaměstnavatele by nově i agenturním pracovníkům měla být poskytnuta stejná ochrana, jako je tomu v případě kmenových zaměstnanců. Cílem této novely je zejména zabránit nadužívání agenturní práce. Novela obsahuje opatření k ochraně agenturních zaměstnanců. Zaměřuje se na zakotvení pravidla, aby zaměstnanec agentury nebyl dočasně přidělen k výkonu práce u jednoho uživatele na dobu delší než 3 roky za období 5 let. Nově by také nemělo být možné sjednat pracovněprávní vztah na dobu určitou v délce dočasného přidělení u uživatele. Záměrem předkladatele bylo, aby kromě nadužívání práce prostřednictvím agentur, bylo mimo jiné také zajistit určitou jistotu agenturních zaměstnanců. Úprava se také zaměřuje na důvody, které mohou vést k odejmutí povolení ke zprostředkování zaměstnání. Je doplněn nový důvod spočívající v opakovaném neposkytnutí součinnosti orgánům inspekce práce při kontrole. Zde je nutné připomenout, že sankce za nelegální zaměstnávání může dosáhnout až deseti milionů korun.

Novela zároveň rozšiřuje počet subjektů, na které se vztahuje výjimka z plnění povinností týkajících se zaměstnávání osob se zdravotním postižením, a to o Horskou službu s ohledem na povahu činnosti a strukturu zaměstnanců této organizace.

Navrhovaná účinnost novely zákona je 1. ledna 2024. **R.D.**

Otazníky kolem dovolené

Dobu čerpání dovolené je povinen zaměstnavatel určit podle písemného rozvrhu čerpání dovolené vydaného s předchozím souhlasem odborové organizace tak, aby dovolená mohla být vyčerpána zpravidla vcelku a do konce kalendářního roku, ve kterém právo na dovolenou vzniklo.



V praxi často nastává situace, kdy zaměstnanec požádá zaměstnavatele o dovolenou, od něhož následně dostane souhlas s čerpáním, přesto je toto ujednání v souladu se ZP. Pokud však nastane situace, kdy zaměstnanec požádá o dovolenou, souhlas nedostane, nejedná se tedy o čerpání dovolené, ale nepřítomnost v práci. Za dobu nepřítomnosti v práci mu nenáleží náhrada mzdy a v některých případech lze tuto skutečnost považovat za porušení pracovní kázně.

Přesto má čerpání dovolené výjimky jako např. překážky na straně zaměstnance (dlouhodobá pracovní neschopnost) nebo provozní důvody zaměstnavatele a zaměstnavatel proto neurčí nástup dovolené v roce, kdy na ní vznikl nárok. Nevyčerpá-li ji zaměstnanec ze závažných důvodů do konce následujícího roku, je zaměstnavatel povinen určit čerpání dovolené po skončení těchto překážek.

Není-li čerpání dovolené určeno nejpozději do 30. června následujícího kalendářního roku (po roce, kdy zaměstnanec má právo na dovolenou vzniklo), má právo určit čerpání dovolené zaměstnanec. Čerpání dovolené je zaměstnanec povinen písemně oznámit zaměstnavateli alespoň 14 dnů předem, pokud se nedohodne se zaměstnavatelem jinak. Zaměstnanec nemůže o nárok na dovolenou přijít.

Hromadná dovolená

Z ekonomických důvodů část zaměstnavatelů upřednostňují nařízenou hromadnou dovolenou. Čerpání hromadné dovolené má svá pravidla, kam patří souhlas odborové organizace s jejím čerpáním. Také délka dovolené nesmí přesáhnout 14 dní, u uměleckých souborů 4 týdny. V případě, kdy zaměstnanec nemá nárok na dovolenou, musí mu zaměstnavatel na tuto dobu přidělovat práci. Existuje také možnost, kdy zaměstnavatel použije §208 ZP, a pak zaměstnanci poskytne náhradu mzdy.

Délka dovolená je stanovena zákoníkem práce, přičemž navýšení nad zákonnou normu je zpravidla na podkladě kolektivního vyjednávání nebo rozhodnutí zaměstnavatele, kde nepůsobí odborová organizace. **R.D.**

V loňském roce bylo provedeno více než 6,5 tisíce kontrol přímo zaměřených na odhalování nelegální práce

V uplynulém roce 2022 bylo při kontrolách Státního úřadu inspekce práce odhaleno přes 2,5 tisíce nelegálně pracujících osob a za umožnění výkonu nelegální práce vyměřeny pokuty v celkové výši téměř 176 milionů korun. Kontroly probíhaly v rámci

naplánované a průběžně realizované kontrolní činnosti se zohledněním přijatých podnětů ke kontrole.

Z celkového počtu 18 550 kontrol provedených Státním úřadem inspekce práce v roce 2022 bylo 6 571 kontrol zaměřených přímo na odhalování nelegálního zaměstnávání, při kterých byla oblastními inspektoráty zjištěna nelegální práce u 743 subjektů. Kontrolami bylo odhaleno 2 560 nelegálně zaměstnaných osob. V 474 případech se jednalo o občany České republiky, ve 79 případech o občany Evropské unie (nejčastěji občany Slovenska, Maďarska a Rumunska) a v 2 007 případech o cizince, občany třetích zemí (nejčastěji občané Ukrajiny, Moldavska a Vietnamu). Ačkoliv se množství provedených kontrol zvýšilo v porovnání s lety 2020 a 2021, které byly poznamenány pandemií covid-19, počty nelegálně pracujících osob zjištěných při kontrolách orgánů inspekce práce byly nižší. Důvodem je zejména úprava přístupu osob z Ukrajiny s dočasnou ochranou na trh práce, kdy se tito považují za cizince s trvalým pobytem a již nepotřebují např. povolení k zaměstnání či zaměstnaneckou kartu.

Za umožnění výkonu a výkon nelegální práce bylo v roce 2022 zaměstnavatelům uloženo celkem 754 pokut v celkové výši 175 931 000 Kč.

Největší počet osob při výkonu nelegální práce odhalil Oblastní inspektorát práce pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj, a to celkem 512 nelegálně pracujících osob. Druhým oblastním inspektorátem s nejvyšším počtem odhalených případů nelegálního zaměstnávání byl Oblastní inspektorát práce pro Jihočeský kraj a Vysočinu.

Nejčastěji byly v roce 2022 odhalovány nelegálně pracující osoby na pracovištích zaměstnavatelů sektoru stavebnictví, zpracovatelského průmyslu a sektoru maloobchod a maloobchod.

Z pohledu velikosti zaměstnavatele se nelegálního zaměstnávání dopouštěli nejčastěji malí zaměstnavatelé (do 9 zaměstnanců, resp. 10–49 zaměstnanců) nebo zaměstnavatelé se 50–249 zaměstnanci.

Při organizaci a provádění kontrol orgány inspekce práce spolupracovaly s dalšími orgány státní správy. Jednalo se především o spolupráci se Službou cizinecké policie, celními úřady, pracovišti Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, Generálním finančním ředitelstvím a Úřadem práce ČR. Rovněž probíhala intenzivní spolupráce s Českou správou sociálního zabezpečení, zejména v oblasti ověřování příslušnosti k právním předpisům v souvislosti se zaměstnáváním cizinců.

Zdroj: Státní úřad inspekce práce



Na sto tisíc hypoték čeká úrokový šok

ČÁST DLUŽNÍKŮ PUSTÍ SVÉ INVESTIČNÍ BYTY

Na část českých domácností letos dolehne úrokový náraz způsobený refixací hypoték

Udržet investiční byt financovaný hypotékou se letos pro spoustu českých domácností může ukázat jako příliš velký luxus. Zhruba na stovku tisíc z nich dolehne úrokový náraz vyvolaný refixací hypoték. Ty byly většinou pořízeny v roce 2018, kdy sílil fenomén nákupu investičních bytů a hypoteční sazby byly oproti současnosti třeba jen třetinové. Kombinace drahého úvěru a rostoucích životních nákladů může přimět část majitelů nejen investičních bytů k prodeji.

Vysoký objem letos refixovaných hypoték pramení z dříve oblíbené pětileté úrokové fixace v kombinaci s utažením podmínek pro získání úvěru, k němuž Česká národní banka přistoupila na podzim 2018. Mnozí tak tehdy nákupy urychlili.

Jak uvádějí statistiky ČNB, lidé si během roku 2018 půjčovali za sazby mezi 2,26 a 2,90 procenta. Letošní refixace se jim tak vzhledem k sazbám kolem šesti procent více než dvojnásobně prodraží. Nelze očekávat dramatický růst počtu nesplácených úvěrů. Pravděpodobnější je, že

lidé budou pouštět investiční nemovitosti.

Dramatičtější situace ale ovlivní i dlužníky financující hypotékou vlastní bydlení. Pro naprostou většinu refixujících klientů budou nové úrokové sazby zásadní komplikací a zátěží. Lze usoudit, že přehodnotit situaci a uvažovat o prodeji budou muset dokonce i ti, kteří nemovitost kupovali jako investiční.

Část nových bytů může na trh připlýnout i kvůli prodejům vynuceným bankami, byť experti nepředpokládají, že by to byl širší fenomén. Je to spojeno s dalšími náklady a problémy pro dlužníka. Dá se nicméně očekávat, že i tyto případy nastanou a budou se objevovat ve větší míře než jindy.

Dosud to nebyl masový problém. Disciplína při splácení hypoték navíc podle březnových statistik ČNB v únoru zůstala rekordně vysoká, když špatně splácelo v průměru jen necelý šest dlužníků z tisíce.

Banky refixujícím klientům částečně tlumí šok zvýhodněnou sazbou, čímž se chrání před mig-

rací klientů ke konkurenci. Banky při refixaci dávají stávajícím klientům nejnižší sazby, nyní například běžně na pětileté sazbě už kolem 5,69 procenta, s tím, že v důsledku se klientům refinancovat úvěr nevyplatí.

Refinancování, tedy přechod do jiné banky, je navíc spojeno s novým prověřením žadatele. Klienti musejí opětovně dokládat příjmy pro účely posouzení úvěru na refinancování. Tedy příjmy, které stačily na získání úvěru před pěti lety, nemusejí být pro získání úvěru na refinancování dostatečné.

Experti očekávají, že letos banky poskytnou hypotéky za 110 až 130 miliard korun, což by meziročně znamenalo další propad. Za celý rok 2022 poskytly banky a stavební spořitelny hypotéky v objemu 197 miliard korun, z toho čistě nové úvěry bez refinancování činily 162 miliard korun. Oproti roku 2021 to znamenalo propad o 64 procent u všech hypoték a o 57 procent v případě skutečně nově poskytnutých půjček.

Domácí soláry se nemusí vyplatit

Nejisté dodávky i návratnost

Na současně vlně zájmu o domácí fotovoltaické elektrárny mnozí zákazníci prodělají. Boom totiž tlačí ceny instalací vzhůru a dodavatelé solárních systémů mnohdy zákazníkům slibují nespílitelné

Nejsilněji se proti domácím fotovoltaikám vymezil ředitel strategie poradenské společnosti EGU Brno. Podle něj nemá ekonomický smysl, aby maloobchodatelé usilovali o energetickou soběstačnost. Domácí instalace fotovoltaických panelů jsou oproti výrobě elektřiny ze slunce ve velkém nepoměrně nákladnější.

Poslední rok zpochybnil fungování současné energetiky a vyvolal obavy z nedostupnosti energií. K tomu se přidala vysoká míra úspor domácností po pandemických letech a vysoká inflace, když se lidé začali obávat znehodnocení úspor a rozhodli se je raději investovat.

Některé tyto důvody už ale pominuly. Ceny elektřiny jsou nyní na úrovni, kdy fotovoltaika v maloobchodu z ekonomického hlediska prostě smysl nedává. Zákazníkům za současné situace hrozí, že se návratnosti své investice nikdy nedočkají, protože dříve budou muset vyměnit opotřebované komponenty fotovoltaického systému. Především to platí pro systémy s baterií. Větší smysl mají systémy bez baterie, případ-

ně s bojlerem, ale i v tomto případě hrozí, že investice bude ztrátová.

Výhodnější, než domácí instalace fotovoltaik je komunitní výroba a sdílení elektřiny například na úrovni obcí. Jako příkladu lze uvést Rakousko, kde se dosud do takzvaných energetických společenství zapojilo kolem pěti tisíc odběrných míst, ukazuje, že je to doplněk, nikoli klíčová součást cesty k dekarbonizaci energetiky.

Domácí fotovoltaika v některých případech může dávat smysl. Když se to dobře spočítá, tak to za určitých okolností náklady domácnosti skutečně sníží, především u domácností, které používají tepelné čerpadlo a elektromobil.

Smyslem fotovoltaiky je tak pojistka proti tomu, co se stane, když vyletí ceny elektřiny

V této oblasti je třeba upozornit i na to, že mnozí dodavatelé domácích fotovoltaik při přesvědčování zákazníků počítají s neadekvátně vysokými cenami elektřiny a nereálnou životností komponentů solárních systémů. Jsou tu firmy, které uvádějí návratnost investice do fotovoltaiky dva roky. Jsou vidět i případy, když některá firma vám řekne: „Zadarmo si postavíte, protože na to dostanete dotaci.“ Zájemcům o malou fotovoltaiku každopádně lze poradit, **nespěchat**. Kle-

sají totiž ceny elektřiny, dodavatelé na to budou muset zareagovat a nabídkové ceny dodavatelů klesnou o zhruba čtyřicet procent. Trpělivost se může vyplatit i proto, že mnozí dodavatelé domácích fotovoltaik nezvládli prudký růst poptávky a trh se v nejbližší době pročistí. Potížím s dodávkami čelí téměř všichni hráči na trhu. Ti od zákazníků vybrali zálohy dohromady ve stamilionech až miliardách korun, ale není jisté, kdy a zda vůbec dokážou zakázky dokončit.





(Pokračování)

Plicní nádory. Rakovina plic je jednou z nejčastějších forem rakoviny. Bývá nalézána až v pokročilých stádiích, kdy je léčba již obtížná.

Klinický obraz. Neexistují žádné varovné signály, které by umožnily zachycení choroby v počátečním stádiu. Jakmile se příznaky objeví, je už karcinom v pokročilém stádiu. Dělení příznaků do tří skupin: *intratorakální, plicní příznaky (výskyt závisí na lokalizaci nádoru), *extratorakální, metastatické příznaky, *paraneoplastické příznaky.

***Počáteční symptomy z lokálního postižení.** Nově vzniklý dlouhotrvající kašel u osoby netrpící chronickou bronchitidou či jinými respiračními chorobami. Přetrvává-li déle než 3–4 týdny i přes léčbu bronchitidy, je indikací ke skiagramu hrudníku. V době stanovení diagnózy karcinomu trpí kašlem 80 % nemocných. **Změna charakteru chronického kašle** (větší úpornost, frekvence, intenzita, dráždivost, okolnosti výskytu) u kuřáka, který nepřestal kouřit je varovným znamením. **Hemoptýza** vzniká, jakmile primární tumor eroduje (naruší) bronchiální cévu. Vyskytuje se u 20 % nemocných v době stanovení diagnózy. **Opakované záněty plic** (pneumonie) jsou běžným příznakem projevu karcinomu. Neregredují po antibiotické léčbě, nebo mají tendenci k obnovování ve stále stejné lokalizaci. Retenční pneumonie vznikají, je-li bronchus utlačen zvenčí, nebo obturován ve svém lumen, za překážkou dochází k rozvoji infekce. Nedochozí k ústupu pneumonického infiltrátu je potřebné bronchoskopické vyšetření.

***Symptomy lokálně pokročilého karcinomu plic. Bolesti na hrudníku** vznikají u 40 % nemocných při **invazi nádoru** do parietální pleury, svalstva, žeber, kůže. Je neurčitelného charakteru, vázaná na kašel a nádech. Nádor plicního vrcholu vyvolá **plexus brachialis** – krutá bolest horní končetiny a krční symptomatické pletení způsobená prorůstajícím nádorem nebo infiltrovanými uzlinami. Tento typ plicního karcinomu – Pancoastův tumor, má další příznaky – Hornerův (Claude-Bernard-Hornerův) syndrom – **mióza, ptóza, enoftalmus** (zúžení zornice, pokles očního víčka, vkleslé oko do očníce) a syndrom horní duté žíly (otok obličeje, krku, nebo horních končetin s viditelnou dilatací žil na krku či hrudníku). **Chrapot** způsobený **útlakem nervu a parézou hlasivky**, není doprovázen známkami infekce horních dýchacích cest. Nerv ovládající levou hlasivku, ve svém mediastinálním úseku může být ohrožen rostoucím nádorem nebo zvětšenými uzlinami. Při invazi tumoru nebo zvětšení uzlin na pravé straně krku může dojít k **syndromu horní duté žíly**, projevuje se **roztážením krčních žil, otokem obličeje a krku** (Stokesův syndrom) s **cyanózou**. **Polykací potíže** vznikají v rámci regionální progresse nádoru při zúžení jícnu.

Dušnost podmíněná **růstem samotného nádoru** a/nebo vznikem **pleurálního výpotku, utlačuje plicní parenchym**. Může být i v důsledku sekundární **anemie**. Přítomna u 30 % především starších pacientů.

***Mimoplicní příznaky karcinomu plic.** Může **metastazovat** do kteréhokoliv orgánu, nejnápadnější projev vyvolávají metastázy do **centrální nervové soustavy (CNS)** – **psychiatrické a neurologické poruchy**, do **skeletu** – bolesti, zlomeniny, **kostní dřeně** – **anemie**, do **jater** – **ikterus** (žloutenka).

***Paraneoplastické syndromy.** Jsou časté a mohou být prvním signálem onemocnění. **Endokrinní syndrom** zahrnují vzestup vápníku, pokles fosforu při nádorové **produkci PTH** – parathormonu. Neadekvátní sekrece ADH (antidiuretický hormon, Vazopresin - hormon neurohypofýzy, snižuje diurézu (množství moči) – pokles sodíku, **Cushingův syndrom** s poklesem draslíku při ektopické tvorbě ACTH – Adrenokortikotropní hormon tvořen v předním laloku hypofýzy (adenohypofýzy), řídí činnost kůry nadledvin (malobuněčný karcinom). **Příznaky kožní, neurologické, svalové, cévní.**

Rozsah nádorového onemocnění se hodnotí podle **mezinárodně platného systému TNM klasifikace** a z něho odvozených klinických stádií. Určení klinického stádia je rozhodující pro stanovení léčebného postupu. **T-primární tumor, N-regionální lymfatické uzliny, M-metastázy.**

Klinické stadium NSCLC (nemalobuněčný bronchogenní karcinom) podle TNM klasifikace

T – Primární nádor: TX Primární nádor nelze hodnotit nebo nádor prokázán pouze na základě přítomnosti maligních buněk ve sputu nebo bronchiálním výplachu, ale není viditelný rentgenologicky ani bronchoskopicky. **T0 Bez známek primárního nádoru.** **Tis** Karcinom in situ (v počátečním stádiu, je omezen jen na epitel a nepřekračuje bazální membránu): skvamózní karcinom in situ SCIS, adenokarcinom in situ AIS, adenokarcinom s čistě lepidickým růstem, < 3 cm v největším rozměru. **T1** Nádor < 3 cm v největším rozměru obklopený plicí nebo viscerální pleurou, bez bronchoskopických známek postižení proximálně od lobárního bronchu (ne v hlavním bronchu). **T1mi** minimálně invazivní adenokarcinom, adenokarcinom < 3 cm v největším rozměru s predominantním lepidickým růstem a s < 5 mm invazivitou. **T1a** Nádor < 1 cm v největším rozměru. **T1b** Nádor > 1 cm a < 2 cm v největším rozměru. **T1c** Nádor > 2 cm a < 3 cm v největším rozměru. **T2 Nádor > 3 cm a < 5 cm v největším rozměru nebo nádor s některou z následujících charakteristik:** 1. postihuje hlavní bronchus bez ohledu na vzdálenost od kariny (rozděluje pokračování trachey na dva bronchy), ale bez postižení kariny, 2. šíří se na viscerální pleuru PL1 nebo PL2, 3. je spojen s atelektázou nebo obstrukčním

zánětem, které se šíří k plicnímu hilu, ať už postihují část nebo celou plíci. **T2a** Nádor > 3 cm a < 4 cm v největším rozměru. **T2b** Nádor > 4 cm a < 5 cm v největším rozměru. **T3 Nádor > 5 cm a < 7 cm v největším rozměru** nebo **který se šíří přímo do některé z následujících struktur:** parietální pleura PL3, hrudní stěny včetně nádorů horního sulku, nervus phrenicus (brániční nerv), parietální perikard (osrdečník), nebo **separátní nádorová nodul (noduly) ve stejném laloku jako primární tumor.** **T4 Nádor > 7cm nebo jakékoliv velikosti, který se šíří do některé z následujících struktur:** bránice, mediastinum, srdce, velké cévy, trachea, jícen, těla obratlů, karina, nervus recurent, nebo **separátní nádorový nodul (noduly) ve stejnostranné plíci, ale v jiném laloku než primární nádor.**

N – Regionální mízní uzliny. NX Regionální mízní uzliny nelze hodnotit. **N0 V regionálních mízních uzlinách nejsou metastázy.** **N1** Metastáza v stejnostranných peribronchiálních (v okolí průdušek) a/nebo stejnostranných hilových uzlinách a intrapulmonálních (v plicích) uzlinách včetně postižení přímým šířením. **N2** Metastáza ve stejnostranné mediastinální a/nebo subkarinní mízní uzlině (uzlinách). **N3** Metastáza v druhostranné mediastinální, druhostranné hilové, stejnostranné nebo druhostranné skalenické (mezižební) nebo supraklavikulární (nadklíčkové) mízní uzlině (uzlinách).

M – Vzdálené metastázy. M0 Žádná vzdálená metastáza. M1 vzdálená metastáza. **M1a** Separátní nádorový nodul (noduly) v kontralaterálním laloku (na opačné straně), tumor s pleurálními nebo perikardiálními (v okolí srdce) noduly, nebo maligní pleurální (nebo perikardiální) výpotek. **M1b** Solitární extratorakální (mimohrudní) metastáza v jednom orgánu (včetně postižení jedné mimoregionální lymfatické uzliny). **M1c** Mnohočetné extratorakální metastázy v jednom orgánu nebo ve vícečetných orgánech.

Rozdělení do stádií. Okultní karcinom TXN0M0. Stadium 0 TisN0M0. Stadium IA1 T1mi/T1aN0M0. Stadium 1A2 T1bN0M0. Stadium IA3 T1cN0M0. Stadium IB T2aN0M0.

Stadium IIA T2bN0M0. Stadium IIB T1a/T1b/T1c/T2a/T2bN0M0, T3N0M0.

Stadium IIIA T1a/T1b/T1c/T2a/T2bN2M0, T3N1M0, T4N0M0, T4N1M0.

Stadium IIIB T1a/T1b/T1c/T2a/T2bN3/M0, T3/T4N2M0. Stadium IIIC T3/T4N3M0.

Stadium IVA jakékoliv T jakékoliv N M1a/M1b. **Stadium IVB** jakékoliv T jakékoliv N M1c.

Klinické stadium (do jaké míry se již nádor rozšířil) hraje rozhodující roli při volbě nevhodnější léčby rakoviny plic. Léčbě se budeme věnovat příště.



Český lékař o ionizované vodě

Přetiskujeme kompletní článek MUDr. Nývlta o ionizované vodě a jejím použití

Ionizování vody tímto způsobem restrukturalizuje její molekuly a zmenšuje velikost jejich seskupení, váže extra kyslíkové molekuly a koncentruje ionizované, vstřebatelné a prospěšné minerály jako vápník, hořčík a draslík.

Voda – pramen zdraví

Význam vody pro naše zdraví se často podceňuje. Jelikož veškeré orgány látkové výměny potřebují tekutinu, je nesmírně důležité, zda ono „pramoře“, v němž plavou buňky, je po ruce v dostatečném množství. Abychom si uvědomili význam vody pro své zdraví, musíme porozumět fyziologickým procesům. Čím více toho víme o příčinách nemocí, tím více můžeme přispět ke snížení nákladů na svoje zdraví.

Co způsobuje naše nemoci?

Většina lidí se domnívá, že nemoci přicházejí z vnějšku nebo z čistého nebe. Napadají nás nejrůznější nepřátelé. Byli-li to ve středověku duchové a démoni, dnes to jsou houby, viry a bakterie. Ovšem každá nemoc má svou příčinu v duši, takže je nehmotné povahy. Samozřejmě že úsilí organismu zdolat nemoc se projevuje vždycky na tělesné úrovni, a právě zde můžeme významně přispět k pozitivnímu ovlivnění průběhu choroby.

Naše tělo disponuje nekonečně mnoha možnostmi, jak zajistit zásobování všech osmdesáti miliard buněk. Všechna lehčí onemocnění lze chápat jako pokusy dostat z těla odpadní látky (rýma, vyrážky) anebo zvýšenou tělesnou teplotou zničit nežádoucí látky. Teprve když je naše tělo dlouhá léta poškozováno nebo vystaveno škodlivým vnějším vlivům, přestanou fungovat mechanismy, které ho udržují při zdraví. Nejprve se dostaví malicherné zdravotní potíže a později propukne opravdová nemoc, která se může stát chronickou. Trebaže jsou původci nemocí vlastně neustále přítomni, vyvolávají u lidí s nenarušeným imunitním systémem

jen zřídka viditelné symptomy. Podobně je tomu s rakovinou. Téměř v každém lidském těle vzniká rakovina několikrát denně, jinými slovy, dochází k nekontrolovatelnému množení buněk.

Někteří lidé onemocní rakovinou, jiní ne. Proč? I zde hraje rozhodující roli imunitní systém. Ale jak ho lze posílit?

V první řadě je garantem optimálního zásobování tělesných buněk bezproblémová látková výměna. Optimální látková výměna znamená také optimální vylučování odpadních látek a škodlivin. Pouze tak může naše tělo fungovat vyváženě.

Jak můžeme pozitivně ovlivnit látkovou výměnu? Dopravní prostředek voda

Voda je dopravním prostředkem číslo jedna pro všechny látky, které buňky potřebují, ale také pro buněčný odpad, který se musí vyloučit. Jsou-li dopravní trasy přerušeny, protože chybí voda, hromadí se odpad. Medicína to nazývá arteriosklerózou, mluví například o krystalch kyseliny močové, které mohou způsobit artritidu. Překyselení organismu je v současném světě jedním z nejnebezpečnějších degenerativních zdravotních problémů vůbec.

Obzvláště proto, že mu doposud není věnována patřičná pozornost. Překyselení, jeho dopady a souvislosti, zdá se unikají jak oficiální nauce o zdraví, tak i nám samotným. Málokdo si doposud dokáže uvědomit přímý vztah mezi možným dlouhodobým nadbytkem kyselin v organismu a zdravím. Zdraví je totiž bezprostředně závislé na rovnováze kyselin a zásaditých látek v těle. Stav nadbytku kyselin způsobuje či zhoršuje drtivou většinu nemocí. Dá se říci, že je to přímo zlatý klíček k našemu zdraví. Co to znamená. Podle významných světových autorů totiž téměř není možno onemocnět, dokážeme-li udržet správnou zásadito-kyselou rovnováhu v organismu. Přinejmenším je mož-

né se s přehledem vyhnout riziku degenerativních onemocnění.

A co to znamená pro nemocné?

Pokud je možno nastolit správný poměr kyselin a zásad v těle, je vždy možná náprava zdravotního stavu či dokonce vyléčení! Měli bychom se obávat nejen překyselení žaludku, ale také patologického posunu hodnoty pH celého těla. Velmi diskutované okyselení způsobuje nemoci.

Zbavuje tělo minerálů (vápník, sodík, draslík a hořčík) a získává je z vitálních orgánů a kostí. V důsledku toho je tělo vážně a dlouhodobě poškozeno, což vede k okyselení.

V zájmu udržení zásaditého prostředí si tělo „půjčuje“ zásadotvorné látky ze „zásob“.

Např. minerální látky – vápník, draslík, hořčík – odebírá ze životně důležitých orgánů a kostí, aby neutralizovalo kyseliny a snáze je vyloučilo z těla.

Tak postupně ztrácíme látky, které nutně potřebujeme pro zdraví a sílu. A orgány „odcházejí“...

První krok spočívá v pochopení, že správný poměr kyselin a zásad je – nebo by měl být – pro člověka normální a běžný. Není to v podstatě žádná „terapeutická metoda“. Naše tělo je vytvořeno..., stvořeno, v plně fungující vyvážený celek pouze za předpokladu této rovnováhy. Stav nemoci nebo její předzvěst je jen důkazem, že přestala fungovat rovnováha a pravděpodobnou příčinou vždy bude nějaká námi ovlivnitelná skutečnost. Každý člověk je pánem své acido-bazické rovnováhy a proto zcela pravděpodobně tvůrcem svého zdraví či uzdravení. Zdravý člověk si tuto skutečnost většinou nerad připouští a nemocný zase nemá často dostatek víry, aby jí věřil. Výsledkem jsou přeplněné ordinace chronických pacientů bez vyhlídky na uzdravení.

Nejčastější příčiny překyselení

Nesprávná výživa – nadvýživa, mnoho bílkovin, cukr, alkohol, nikotin, nasycené mastné kyseliny, jedovaté látky, jedy z poživatin, potravinové přísady, konzervační barvící přísady, chlór v pitné vodě;

Špatné stravovací návyky – nedostatečné žvýkání (podpora kyselotvorného kvašení ve střevě);

Nerovnoměrný poměr kyselinotvorných a zásadotvorných potravin;

Narušení střevní flóry (kvašení v tenkém střevě, zahnívání v tlustém střevě);

Nedostatek tekutiny (stoupá koncentrace kyselých odpadů hlavně v tuku a v nervových a pojivových tkáních);

Zloba, agrese, stres a nahromaděná duševní zátěž.

A následky překyselení?

Acidóza se dnes dává do souvislosti s většinou „civilizačních“ chorob: rakovina, kardiovaskulární problémy, obezita, cukrovka, oslabení imunity, poškození volnými radikály, předčasná stárnutí, osteoporóza, nedostatek energie, únava.

Příčina okyselení našeho těla tedy spočívá rovným dílem v naší potravě, stresu a v metabolických procesech. Prostřednictvím lymfatického systému zatěžuje ledviny, které jsou schopny vylučovat nadměrné množství kyselin jen krátkou dobu. Stres díky adrenalinu účinnost alkalizace také snižuje. V souvislosti s okyselením je síť našich cév, neustále narušována. Vzhledem k tomu, že zprostředkovává spojení mezi všemi buňkami v těle, rozšiřuje se poškození do celého těla.

Správný poměr kyselin a zásad v těle je žádoucí a nutný. Naš organismus to ví naprosto přesně a proto s geniální přesností udržuje ve správném pH orgán, který považuje za nejdůležitější.

Krev!

Krev má pH 7,35 až 7,45 s velmi nepatrnými výkyvy. Pokud by se tato hodnota výrazněji snížila pod 7,35 člověk zemře. Jak jednoduché... Celá řada biochemických pochodů v těle je proto zaměřena na udržení pH krve a to i za cenu „nesprávné funkce jiného orgánu“.

Krev má prostě přednost...

Výsledkem je modifikované vnitřní prostředí, které otvírá cestu chorobám, mění se rovnováha pH, což rovněž ovlivňuje normální fyzi-

ologické procesy – odolnost těla se oslabuje. Pokud máme zdravé tělo, máme zásadité rezervy, aby nás chránily. Při překyselení dochází k narušení rovnováhy, naše zásadité rezervy se vyčerpávají, a tím oslabují tělo, což podporuje rozvoj nemocí.

V zájmu udržení zásaditého prostředí krve si tělo „půjčuje“ zásadotvorné látky ze „zásob“.

Např. minerální látky – vápník, draslík, hořčík – odebírá ze životně důležitých orgánů a kostí, aby neutralizovalo kyseliny a snáze je vyloučilo z těla.

Tak postupně ztrácíme látky, které nutně potřebujeme pro zdraví a sílu. A orgány „odcházejí“...

Živou vodou je na mnoha stránkách nazývána voda vyčištěná různými filtry, nejčastěji například reverzní osmózou (ta je nejdůkladnější). Nebo Pí voda. To je však velký omyl. Živá voda musí být dokonale vyčištěná od škodlivin, těžkých kovů, virů, bakterií a hormonů, ale musí být ještě ionizovaná, zásaditá a tím pádem i bohatá na kyslík.

Mrtvá voda je pochopitelně vyčištěná stejně, ale naopak kyselá a s menším obsahem kyslíku.

„Nejen král Jiřík mohl mít živou a mrtvou vodu...“



Komentovaná prohlídka Obecního domu a Národního divadla pro členy Klubu seniorů OHLA ŽS

Věra Juráková a Draga Váchová připravují pro své členy každoročně několik zajímavých výletů a exkurzí. Nedávno jsem se s nimi byla podívat na podzemní vodojemy v Brně a tentokrát 19. dubna se členové Klubu seniorů OHLA ŽS vydali na cestu do Prahy. Na programu byla komentovaná prohlídka Obecního domu i Národního divadla. Vzhledem k tomu, že jsem se nacházela pracovně v Praze, odběhla jsem si na prohlídku Obecního domu sousedícího s Prašnou bránou. Jedná se o neznámější secesní stavbu stojící na náměstí Republiky. Na místě dnešního Obecního domu stála původně rezidence českých králů, Králův dvůr. Tento komplex nechal vybudovat kolem roku 1380 Václav IV. jako své sídlo, a poté dvůr ještě sloužil jako sídlo panovníků v letech 1383–1484. Svoji roli sehrál Obecní dům i v nedávné historii a to, když 28. října 1918 zde byla vyhlášena samostatnost Československa a také v listopadu 1989 zde proběhla první setkání dosavadní komunistické vlády s představiteli Občanského fóra v čele s Václavem Havlem. Obecní dům byl vystavěn v letech 1905–1912. Na jeho výzdobě se podíleli nejvýznamnější čeští malíři a sochaři počátku 20. století. Jeho interiér zahrnuje několik sálů, z nichž největší je Smetanova síň sloužící jako koncertní sál pro cca 1 200 posluchačů a v něm při naší prohlíd-

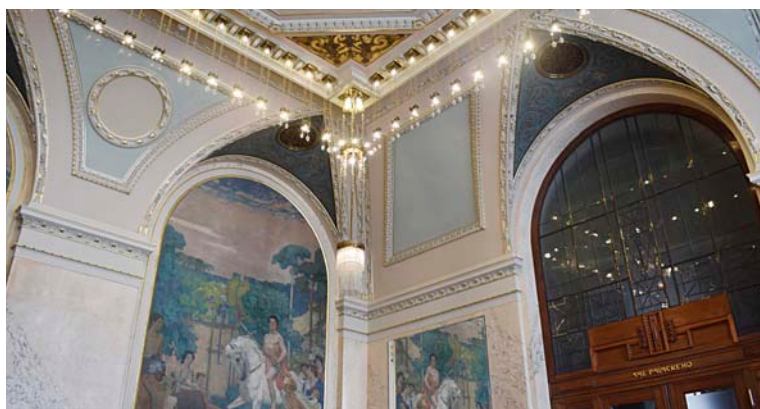
ce zrovna zkoušel Symfonický orchestr. Další sály jsou Grégrův sál, Sladkovského sál a Primátorský salónek. Kromě koncertů se zde pořádají výstavy a další společenské akce. Jedna z výstav byla v tu dobu Slovanská epopej malíře Alfonse Muchy, na kterou se někteří senioři šli také podívat a kde stihli také pauzu na dobrou kávu v místní restauraci.

Poté se skupina seniorů přemístila k Národnímu divadlu, kde je čekala prohlídka od sklepa po střešní terasu s trigou a kde zároveň vyšlapali přes sto schodů. V Národním divadle není samozřejmě výtah, neboť jeho základní kámen byl položen 16. května 1868 a tento měsíc slaví 155 let od jeho vybudování, na kterém se sbírkami podílely široké vrstvy všeho lidu. Návrh Národního divadla, který zvítězil v soutěži vycházel z pera architekta Josefa Zítka a výzdoba budovy zahrnuje novorenesanční koncept, dobové nadšení pro slovanskou mytologii a romantickou krajinomalbu. Z historie je nám dobře známo, že pár měsíců po jeho otevření 11. června 1881 vznikl při dokončovacích úpravách požár,

kteří zničil měděnou kopuli, hlediště divadla i jeviště. Národní divadlo bylo znovu otevřeno 18. listopadu 1883 představením Smetanova slavnostní opery Libuše. V současnosti je tento historicky nesmírně důležitý a krásný objekt spolu s připojenou moderní provozní budovou, v níž je umístěna i hlavní pokladna, hlavní scénou tří uměleckých souborů Národního divadla: činohry, opery a baletu.

V letech 2012–2015 realizovala společnost OHL ŽS generální opravu fasád Národního divadla, a tak senioři při dubnovém výletu mohli ohodnotit precizní práci společnosti, pro kterou pracovali desítky let jako její zaměstnanci.

Foto: Daniela Houdková,
Draga Váchová



CESTOVNÍ KANCELÁŘ ČD TRAVEL

nabízí cenově výhodné zájezdy,
které pořádá do prověřených hotelů,
a přeje všem hezké léto!

25. 5. – 5. 6. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha
Turecko ÖZLEM GARDEN***+; Side
All inclusive Kontakt: Jan Zamykal;
zamykal@cdtravel.cz; 972 243 054
24 900 Kč

25. 5. – 1. 6. 2023 délka 7 nocí; 8 dnů
Letecky Praha
Turecko ÖZLEM GARDEN***+; Side
All inclusive Kontakt: Jan Zamykal;
zamykal@cdtravel.cz; 972 243 054
19 900 Kč

31. 5. – 10. 6. 2023 délka 10 nocí; 11 dnů
Letecky Praha
Řecko NIKO ELEN HOTEL***;
Kréta Heraklion;
Snídaně Kontakt: Renata Hořejší;
horejsi@cdtravel.cz; 972 243 051
14 100 Kč

2. 6. – 13. 6. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno
Řecko MARIETTA HOTEL***; Zakynthos
Polopenze Kontakt: Michaela Šimková;
simkova@cdtravel.cz; 972 243 080
15 500 Kč

10. 6. – 21. 6. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Brno
Řecko NIKO ELEN HOTEL***;
Kréta Heraklion
Snídaně Kontakt: Renata Hořejší;
horejsi@cdtravel.cz; 972 243 051
15 000 Kč

13. 6. – 23. 6. 2023 délka 10 nocí; 11 dnů
Letecky Praha, Brno
Řecko MARIETTA HOTEL***; Zakynthos
Polopenze Kontakt: Michaela Šimková;
simkova@cdtravel.cz; 972 243 080
17 600 Kč

21. 6. – 1. 7. 2023 délka 10 nocí; 11 dnů
Letecky Praha
Řecko NIKO ELEN HOTEL***;
Kréta Heraklion
Snídaně Kontakt: Renata Hořejší;
horejsi@cdtravel.cz; 972 243 051
15 200 Kč

24. 6. – 5. 7. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno, Ostrava
Bulharsko KOTVA HOTEL****;
Slunečné pobřeží
All inclusive Kontakt: Kateřina Štěchová;
stechova@cdtravel.cz; 972 243 053
21 000 Kč

24. 6. – 5. 7. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno, Ostrava
Bulharsko ARSENA HOTEL****;
Nesebar
All inclusive Kontakt: Kateřina Štěchová;
stechova@cdtravel.cz; 972 243 053
32 310 Kč

24. 6. – 5. 7. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno, Ostrava
Bulharsko RIVA HOTEL***;
Slunečné pobřeží
All inclusive Kontakt: Kateřina Štěchová;
stechova@cdtravel.cz; 972 243 053
20 810 Kč

24. 6. – 5. 7. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno, Ostrava
Bulharsko KORONA HOTEL****;
Slunečné pobřeží
All inclusive Kontakt: Kateřina Štěchová;
stechova@cdtravel.cz; 972 243 053
23 700 Kč

24. 6. – 5. 7. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno, Ostrava
Bulharsko CENTRAL PLAZA***; Pomorie
Snídaně Kontakt: Kateřina Štěchová;
stechova@cdtravel.cz; 972 243 053
13 800 Kč

24. 6. – 5. 7. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno, Ostrava
Bulharsko TOKALIEV HOTEL***; Pomorie
Polopenze Kontakt: Kateřina Štěchová;
stechova@cdtravel.cz; 972 243 053
13 900 Kč

24. 6. – 5. 7. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno, Ostrava
Bulharsko FESTA PANORAMA HOTEL****;
Nesebar
All inclusive Kontakt: Kateřina Štěchová;
stechova@cdtravel.cz; 972 243 053
25 610 Kč

1. 7. – 12. 7. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha
Řecko NIKO ELEN HOTEL***;
Kréta Heraklion
Snídaně Kontakt: Renata Hořejší;
horejsi@cdtravel.cz; 972 243 051
16 300 Kč

4. 7. – 14. 7. 2023 délka 10 nocí; 11 dnů
Letecky Praha, Brno
Řecko MARIETTA HOTEL***; Zakynthos
Polopenze Kontakt: Michaela Šimková;
simkova@cdtravel.cz; 972 243 080
17 400 Kč

12. 7. – 22. 7. 2023 délka 10 nocí; 11 dnů
Letecky Praha
Řecko NIKO ELEN HOTEL***;
Kréta Heraklion
Snídaně Kontakt: Renata Hořejší;
horejsi@cdtravel.cz; 972 243 051
15 500 Kč

14. 7. – 25. 7. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno
Řecko MARIETTA HOTEL***; Zakynthos
Polopenze Kontakt: Michaela Šimková;
simkova@cdtravel.cz; 972 243 080
20 400 Kč

15. 7. – 26. 7. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno, Ostrava
Bulharsko KORONA HOTEL****;
Slunečné pobřeží
All inclusive Kontakt: Kateřina Štěchová;
stechova@cdtravel.cz; 972 243 053
28 400 Kč

15. 7. – 26. 7. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno, Ostrava
Bulharsko CENTRAL PLAZA***; Pomorie
Snídaně Kontakt: Kateřina Štěchová;
stechova@cdtravel.cz; 972 243 053
19 000 Kč

15. 7. – 26. 7. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno, Ostrava
Bulharsko BLUE BAY HOTEL***;
Slunečné pobřeží
Snídaně Kontakt: Kateřina Štěchová;
stechova@cdtravel.cz; 972 243 053
19 900 Kč

22. 7. – 2. 8. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha
Řecko NIKO ELEN HOTEL***;
Kréta Heraklion
Snídaně Kontakt: Renata Hořejší;
horejsi@cdtravel.cz; 972 243 051
16 300 Kč

25. 7. – 4. 8. 2023 délka 10 nocí; 11 dnů
Letecky Praha, Brno
Řecko MARIETTA HOTEL***;
Zakynthos
Polopenze Kontakt: Michaela Šimková;
simkova@cdtravel.cz; 972 243 080
19 400 Kč

4. 8. – 15. 8. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno
Řecko MARIETTA HOTEL***;
Zakynthos
Polopenze Kontakt: Michaela Šimková;
simkova@cdtravel.cz; 972 243 080
20 400 Kč

5. 8. – 16. 8. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno, Ostrava
Bulharsko KORONA HOTEL****;
Slunečné pobřeží
All inclusive Kontakt: Kateřina Štěchová;
stechova@cdtravel.cz; 972 243 053
28 400 Kč

5. 8. – 16. 8. 2023 délka 11 nocí; 12 dnů
Letecky Praha, Brno, Ostrava
Bulharsko CENTRAL PLAZA***; Pomorie
Snídaně Kontakt: Kateřina Štěchová;
stechova@cdtravel.cz; 972 243 053
19 000 Kč

DÁLNIČNÍ ZNÁMKY VESMĚS PODRAŽÍ

Od března 2024 má platit **jednodenní dálniční známka, desetidenní a měsíční kvůli evropské regulaci zlevní, roční po 12 letech podraží**

„Národní ekonomická rada vlády navrhla ve svých doporučeních zdražit dálniční známku z 1 500 korun na 3 000. Vláda se nakonec rozhodla od března 2024 zvýšit cenu roční známky na 2 300 korun, což odpovídá inflaci za deset let, kdy se poplatek neměnil,“ vysvětluje ministr dopravy Martin Kupka a dodává: „Veškeré peníze z dálničních známek vracíme do výstavby a údržby dálnic.“

Podle pravidel směrnice Euroviněta mají členské země Evropské unie povinnost se od března 2024 řídit při stanovení cen časových poplatků povinným stropem, který se vypočítává procentuálně vůči ročnímu poplatku. Měsíční známka tak musí být maximálně do 19% ročního poplatku, desetidenní do 12% a nově bude také denní známka ve výši 9% té roční.

„Známky nebudeme pouze zdražovat, řidiče, kteří dálnici používají jen výjimečně, jistě potěší, že stejně jako další evropské státy, kde se známky vyžadují, umožníme platit za použití dálnice pouze na konkrétní den. Jednodenní poplatek vychází podle povinných stropovaných poměrů na 200 korun. Desetidenní poplatek klesne o čtyřicet korun na 270, ten měsíční se sníží o deset korun na 430. Kdybychom chtěli udržet stávající ceny krátkodobých poplatků, museli bychom roční sazbu zvednout ještě výše, k tomuto jsme však nepřistoupili,“ upozorňuje ministr.

Bezplatně budou dálnici používat jen elektromobily

Evropská směrnice zároveň umožňuje odpustit časový poplatek za používání dálnic pouze bezemisním vozidlům na elektrický pohon nebo vodík. Hybridní vozidla s kombinovaným množstvím emisí do 50 g CO₂/km, která dosud jsou zcela osvobozena, zůstanou však nadále významně zvýhodněna. Platit budou 25 % sazby časového poplatku. U vozidel v systému časového zpoplatnění poháněných zemním plynem nebo biometanem zůsta-

Ceny dálničních známek od 1. března 2024					
	Současná cena	Standardní cena* od 1. 3. 2024	Cena pro vozidla na zemní plyn nebo biometan od 1. 3. 2024	Cena pro hybridy s emisemi CO ₂ do 50 g/km od 1. 3. 2024	Cena pro elektromobily od 1. 3. 2024
Roční	1500 Kč	2300 Kč	1150 Kč	570 Kč	0 Kč
Měsíční	440 Kč	430 Kč	210 Kč	100 Kč	0 Kč
10denní	310 Kč	270 Kč	130 Kč	60 Kč	0 Kč
Denní	-	200 Kč	100 Kč	50 Kč	0 Kč

ne stávající míra zvýhodnění nedotčena, tedy na úrovni 50 % sazby časového poplatku.

Návrh zákona dále počítá s tím, že z registru silničních vozidel budou Státnímu fondu dopravní infrastruktury poskytovány údaje potřebné pro určení výše časového poplatku, což bude využitelné pro ověření toho, zda vozidlu, která jejich užívatel registruje, v systému časového zpoplatnění náleží zvýhodněná sazba.

Cenu známky stanoví od roku 2025 automatická valorizace

Nad rámec evropské směrnice bude v zákoně zaveden mechanismus automatické valorizace všech sazeb časového poplatku, který může vést ke zvýšení nebo k snížení sazeb podle pevně stanovených 2 kritérií. Prvním kritériem je meziroční procentuálně vyjádřený vývoj spotřebitelských cen dle zjištění Českého statistického úřadu a druhým meziroční procentuálně vyjádřená změna délky dálnic v provozu evido-

vaná Ministerstvem dopravy. Takto se poprvé upraví cena od 1. ledna 2025. Naplní-li se příznivá makroekonomická predikce, inflace bude nadále významně brzdit své tempo a nelze tak očekávat zásadnější meziroční zvyšování sazeb časových poplatků.

Aktuálně má česká dálniční síť 1 365 kilometrů, z toho je aktuálně bez povinnosti mít zaplacený dálniční poplatek 226 kilometrů. Mezi lety 2012 až 2022 přibýlo na dálniční síti celkem 226,5 km dálnic na zelené louce, zároveň s tím byla modernizována dálnice D1 mezi Prahou a Brnem, což je dalších 160 kilometrů. V roce 2022 přibýlo na dálniční síti 21,2 kilometrů, v roce 2023 to bude celkem 15,4 kilometrů. V roce 2024 je v plánu zprovoznit rekordních 118,1 kilometrů. Jen část z nich zprovozněná do léta 2024 se však projeví v sazbě časového poplatku pro rok 2025, zbytek zprovoznovaný v druhé půlce roku se do ceny promítne až v roce 2026.

NABÍDKA KALENDÁŘŮ A DIÁŘŮ PRO ČLENY OSŽ NA ROK 2024

Odbořové sdružení železničářů – Ústředí připravuje již nyní výrobu kalendářů a diářů s logem OSŽ na rok 2024. Tématem pro rok 2024 bude filatelie a železnice. Nabízíme všem základním organizacím OSŽ možnost objednat si pro své členy níže uvedené kalendáře:

► kapesní plánovací kalendář „Diář železničáře“ z tiskárny ČD Olomouc. Grafická úpra-

va bude zachována, pouze uvnitř již nebudou umístěny malé fotografie. Obálka bude s tématem filatelie a železnice, cena za kus do 15,- Kč;

► standardní stolní týdenní kalendář se známky s železniční tematikou (připravuje se ve spolupráci skupinou filatelistů FISAIC), cena za kus do 70,- Kč;

► velký nástěnný kalendář připravujeme ve spolupráci s muzeem České pošty, které OSŽ poskytlo unikátní grafické návrhy (rytiny) známek s železniční tematikou. Cena kalendáře včetně grafického zpracování se předpokládá do 250,- Kč.

Vaše objednávky očekáváme na mailové adrese: osz@osz.org (sekretariát M. Pačesová nebo H. Bubiková, tel: 972 241 924 nebo mobil 737 275 101) **nejpozději do pátku 2. červ-**

na 2023. Distribuce a přefakturace kalendářů se předpokládá během měsíce října.

Prosíme, abyste na své objednávce uváděli číslo Vaší ZO.

PhDr. Helena Svobodová,
vedoucí KP OSŽ

2024					
JAN	ÚNOR	BŘEZEN	DUBEN	KVĚTEN	ČERVEN
1. 2024 200 Kč	1. 2024 200 Kč	1. 2024 200 Kč	1. 2024 200 Kč	1. 2024 200 Kč	1. 2024 200 Kč
2. 2024 200 Kč	2. 2024 200 Kč	2. 2024 200 Kč	2. 2024 200 Kč	2. 2024 200 Kč	2. 2024 200 Kč
3. 2024 200 Kč	3. 2024 200 Kč	3. 2024 200 Kč	3. 2024 200 Kč	3. 2024 200 Kč	3. 2024 200 Kč
4. 2024 200 Kč	4. 2024 200 Kč	4. 2024 200 Kč	4. 2024 200 Kč	4. 2024 200 Kč	4. 2024 200 Kč
5. 2024 200 Kč	5. 2024 200 Kč	5. 2024 200 Kč	5. 2024 200 Kč	5. 2024 200 Kč	5. 2024 200 Kč
6. 2024 200 Kč	6. 2024 200 Kč	6. 2024 200 Kč	6. 2024 200 Kč	6. 2024 200 Kč	6. 2024 200 Kč
7. 2024 200 Kč	7. 2024 200 Kč	7. 2024 200 Kč	7. 2024 200 Kč	7. 2024 200 Kč	7. 2024 200 Kč
8. 2024 200 Kč	8. 2024 200 Kč	8. 2024 200 Kč	8. 2024 200 Kč	8. 2024 200 Kč	8. 2024 200 Kč
9. 2024 200 Kč	9. 2024 200 Kč	9. 2024 200 Kč	9. 2024 200 Kč	9. 2024 200 Kč	9. 2024 200 Kč
10. 2024 200 Kč	10. 2024 200 Kč	10. 2024 200 Kč	10. 2024 200 Kč	10. 2024 200 Kč	10. 2024 200 Kč
11. 2024 200 Kč	11. 2024 200 Kč	11. 2024 200 Kč	11. 2024 200 Kč	11. 2024 200 Kč	11. 2024 200 Kč
12. 2024 200 Kč	12. 2024 200 Kč	12. 2024 200 Kč	12. 2024 200 Kč	12. 2024 200 Kč	12. 2024 200 Kč
13. 2024 200 Kč	13. 2024 200 Kč	13. 2024 200 Kč	13. 2024 200 Kč	13. 2024 200 Kč	13. 2024 200 Kč
14. 2024 200 Kč	14. 2024 200 Kč	14. 2024 200 Kč	14. 2024 200 Kč	14. 2024 200 Kč	14. 2024 200 Kč
15. 2024 200 Kč	15. 2024 200 Kč	15. 2024 200 Kč	15. 2024 200 Kč	15. 2024 200 Kč	15. 2024 200 Kč
16. 2024 200 Kč	16. 2024 200 Kč	16. 2024 200 Kč	16. 2024 200 Kč	16. 2024 200 Kč	16. 2024 200 Kč
17. 2024 200 Kč	17. 2024 200 Kč	17. 2024 200 Kč	17. 2024 200 Kč	17. 2024 200 Kč	17. 2024 200 Kč
18. 2024 200 Kč	18. 2024 200 Kč	18. 2024 200 Kč	18. 2024 200 Kč	18. 2024 200 Kč	18. 2024 200 Kč
19. 2024 200 Kč	19. 2024 200 Kč	19. 2024 200 Kč	19. 2024 200 Kč	19. 2024 200 Kč	19. 2024 200 Kč
20. 2024 200 Kč	20. 2024 200 Kč	20. 2024 200 Kč	20. 2024 200 Kč	20. 2024 200 Kč	20. 2024 200 Kč
21. 2024 200 Kč	21. 2024 200 Kč	21. 2024 200 Kč	21. 2024 200 Kč	21. 2024 200 Kč	21. 2024 200 Kč
22. 2024 200 Kč	22. 2024 200 Kč	22. 2024 200 Kč	22. 2024 200 Kč	22. 2024 200 Kč	22. 2024 200 Kč
23. 2024 200 Kč	23. 2024 200 Kč	23. 2024 200 Kč	23. 2024 200 Kč	23. 2024 200 Kč	23. 2024 200 Kč
24. 2024 200 Kč	24. 2024 200 Kč	24. 2024 200 Kč	24. 2024 200 Kč	24. 2024 200 Kč	24. 2024 200 Kč
25. 2024 200 Kč	25. 2024 200 Kč	25. 2024 200 Kč	25. 2024 200 Kč	25. 2024 200 Kč	25. 2024 200 Kč
26. 2024 200 Kč	26. 2024 200 Kč	26. 2024 200 Kč	26. 2024 200 Kč	26. 2024 200 Kč	26. 2024 200 Kč
27. 2024 200 Kč	27. 2024 200 Kč	27. 2024 200 Kč	27. 2024 200 Kč	27. 2024 200 Kč	27. 2024 200 Kč
28. 2024 200 Kč	28. 2024 200 Kč	28. 2024 200 Kč	28. 2024 200 Kč	28. 2024 200 Kč	28. 2024 200 Kč
29. 2024 200 Kč	29. 2024 200 Kč	29. 2024 200 Kč	29. 2024 200 Kč	29. 2024 200 Kč	29. 2024 200 Kč
30. 2024 200 Kč	30. 2024 200 Kč	30. 2024 200 Kč	30. 2024 200 Kč	30. 2024 200 Kč	30. 2024 200 Kč
31. 2024 200 Kč	31. 2024 200 Kč	31. 2024 200 Kč	31. 2024 200 Kč	31. 2024 200 Kč	31. 2024 200 Kč

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Martin Semirád – RYKO Děčín

Miroslav Karásek – TSS Starý Plzeňec

Ivana Cetlová – OHLA ŽS Elektro